

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індоевропейських мов

“Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”

Матеріали

другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

Рівне

2014

ББК 81.2
С91
УДК 811.11+811.13

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 17-18 квітня 2014 року, Рівне. – 138, [2]с.

До збірника увійшли матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоевропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Вєтрова Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробйова Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зубілевич Марина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

- 5.Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества : [тексты] / Л.Б. Ермолаева-Томина. – М. : Академический Проект, 2003. – 304 с.
- 6.Кульчицкая Е.И., Моляко В.А. Сирень одарённости в саду творчества : [монография]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2008. – 316 с.
- 7.Пономарёв Я.А. Психология творчества : Общая, дифференциальная, прикладная / Я.А. Пономарёв, И.Н. Семёнов, С.Ю. Степанов и др. / [отв. ред. Я.А. Пономарёв]. – М. : Наука, 1990. – 222, [1] с.
- 8.Роджерс К. Взгляд на психотерапию, становление человека / Карл Роджерс. – М., 1994. – С. 41.
- 9.Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии : в 2-х т. / Сергей Леонидович Рубинштейн. – М. : Педагогика, 1989. – Т. 1. – 485 с. – (Тр. д. чл. и чл.-кор. АПН СССР).
- 10.Степанов О.М. Психологічна енциклопедія. – К. : “Академвидав”, 2006. – 422 с. – (Библиотека практической психологии).
- 11.Стратегії творчої діяльності : школа В.О.Моляко / за заг. ред. В.О.Моляко. – К. : “Освіта України”, 2008. – 702 с.
- 12.Фрейд З. Остроумие и его отношение к бессознательному / З. Фрейд. – М. : Университетская книга АСТ, 1997. – 156 с.
- 13.Щедровицкий Г.П. Коммуникация, деятельность, рефлексия : [тексты] / Г.П. Щедровицкий // Исследование рече-мыслительной деятельности. – Алма-Ата, 1974. – С. 19–28.
- 14.Ярошевський М.Г. Психология творчества и творчество в психологии // Вопросы психологии. – 1985. – № 6. – С. 19.
- 15.Jamison K.R. Manic-depressive illness and creativity / K.R. Jamison // Scientific American. – 1995. – Vol. 272. – P. 62–67.
- 16.Kubie L.S. Neurotic distortion of the creative process / L.S. Kubie. – Lawrence : K.S. (University of Kansas Press), 1958. – P. 34.
- 17.Mednich S.A. The associative basis of the creative process / S.A. Mednich // Psychological Review. – 1969. – № 2. – P. 220–232.
- 18.Schachtel E.D. Metamorphosis / E.D. Schachtel. – N.Y., 1959. – 122 p.
- 19.Starkweather E.K. Creativity research instruments designed for use with preschool children / E.K. Starkweather // Assessing creative growth : [the 1-st test-book] / [ed. by A.M. Biondi, S.J. Parties]. – Buffalo, N.Y. : Creative Education Foundation, 1976. – P. 79–90.

*Ю. В. Байло
м. Рівне*

КОНВЕРСІЯ ЯК СПОСІБ УТВОРЕННЯ ТЕРМІНІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ ВІЙСЬКОВОЇ СПРАВИ

Процес термінотворення є усвідомленим і підпорядковується певним закономірностям.

Термінотворення за конверсією відрізняється від інших способів, які мають формальні засоби вираження. За допомогою афіксального термінотворення та складання основ похідний термін з'являється у результаті певної формальної операції – додавання (або усічення – під час зворотного термінотворення) афіксу чи з'єднання основ під час основоскладання. З іншого боку ці різновиди процесу термінотворення починаються з однакових передумов та закінчуються подібним результатом, тому що на початку стоїть семантика дериватора, у середині певна номінативна потреба, а у фіналі новий термін відповідної семантики з таким ж самими, або іншими, ніж у дериватора, категоріально – граматичними якостями. Під час афіксального термінотворення та складання основ словотвірний засіб пов'язаний з певною семантикою і виключає невизначеність у можливих значеннях деривата. При конверсії немає такого дериваційно-семантичного процесу, який би спрямовував. Під час конверсії парадигми, що є характерними для різних частин мови, оформлюють основи повністю однакові за морфологічним складом.

Відповідно до концепції О.І. Смірнитського, що стосується слів, які утворені за конверсією, вагомість відсутності формального показника у вихідних формах полягає в реалізації відповідної парадигми змінювання слова [3; 56]. Поділяємо думку М.В. Нікітіна, що відмінність у граматичних парадигмах дериватора та деривата – це побічна функція парадигми. Парадигма не формує нове слово, не визначає акт словотвору, не визначає напрям деривації, а тільки допомагає відрізнити дериватор та дериват. Граматична парадигма, якщо і формує дериват, то у тому сенсі, що після акту словотворення, завершує його на після словотвірному етапі як одиницю певної лексико-семантичної категорії [2; 514].

При конверсії процес термінотворення визначається, перш за все, певним типом відносин, які складаються між основами, що мотивують і які підлягають мотивуванню. Так, у семантичній моделі $N \rightarrow V$ це “виконання з предметом певної дії”: arm (n) зброя > arm (v) озброювати (*військ. термін*); round (n) удар > round (v) обстрілювати (*військ. термін*); lock (n) замок, засув > lock (v) змикатися (змикати ряди) (*військ. термін*); rush (n) стрімкий рух > rush (v) брати натиском (*військ. термін*); net (n) сітка, сіль > net (v) вступати у зв'язок (*військ. термін*); throw (n) кидок, кидання > throw (v) вести вогонь (*військ. термін*); camp (n) табір > camp (v) розміститися (*військ. термін*); point (n) крапка > point (v) цілитися (*військ. термін*); shield (n) захист, щит > shield (v) прикривати (*військ. термін*); raid (n) напад > raid (v) здійснювати рейд (*військ. термін*); man (n) чоловік, мужчина > man (v) зайняти позицію (*військ. термін*); check (n) контроль, перевірка > check (v) давати догану (*військ. термін*); post (n) стовп > post (v) виставляти караул (*військ. термін*).

Досліджуваний матеріал показав, що конверсійна модель “ $N \rightarrow V$ ” є найбільш продуктивною для досліджуваної термінології. І ця модель вважається найпродуктивнішою у сучасній англійській мові. Це пояснюється тим, що в англійській мові на відміну від французької, іспанської та німецької,

не існує іншого продуктивного способу утворення дієслів від іменників. Єдині дериваційні морфемі, які слугують для утворення дієслів від іменників є суфікси -ate, -ire, ify, але їх використання є достатньо обмеженим.

У семантичних моделях $V \rightarrow N$ та $Adj \rightarrow N$ свідомість поєднує поняття, яке позначене дієсловом чи прикметником, із процесуальною, континуальною сутністю, що немає ні початку, ні кінця. Зсув у категоріальній приналежності слова (перехід в іншу частину мови) призводить до зміни того, що знаходиться у фокусі уваги. Оперування певними когнітивними структурами, що стосуються таких властивостей мислення людини, як сприйняття та пізнання у навколишній дійсності об'єктів, процесів і якостей, дає можливість висувати на перший план, наприклад, концепт особи як активного виконавця тієї дії, що позначена дієсловом. Під час номінації непередметних сутностей є можливість сфокусувати увагу на певній ознаці, зробивши саме її предметом розгляду [1; 205]. У цьому випадку вступає у дію механізм референції.

Внаслідок того, що референція падає на суб'єкт, об'єкт, результат дії, при актуалізації дієслова у мовному контексті відбувається формування дискретного значення із континуума. Поняття, що пов'язане з віддієслівним іменником – це дискретна сутність, частина, яка виділена із континуума. Так, у *handle* (v) тримати у руках, *ditch* (v) окопувати ровом, канавою, *guard* (v) охороняти, *braid* (v) плести, обшивати шнурком, *move* (v) рухатися, пересуватися, дія профілюється як зміна у часі, а у *handle* (n) держак (важіль) (*військ. термін*), *ditch* (n) окоп (*військ. термін*), *guard* (n) вартовий (*військ. термін*), *braid* (n) лампаси (знак розрізнення) (*військ. термін*), *move* (n) перекидання, пересування (*військ. термін*) – дія як щось окреме, окремий прояв, акт чи квант дії, її результат.

У семантичній моделі $Adj \rightarrow N$ *rank* (adj) надмірний: певна якість профілюється як змінена у часі, а у *rank* (n) військове звання (*військ. термін*) – якість як окремий прояв.

Дослідження фактичного матеріалу показало, що в англійській термінології військової справи за допомогою конверсії утворюються переважно непохідні терміни.

Література:

1. Кубрякова Е.С. Язык и знание. На пути получения знаний о языке: части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е.С. Кубрякова. – М.: Языки славянской культуры, 2004. — 560 с.
2. Никитин М. В. Курс лингвистической семантики / М. В. Никитин. – СПб.: Научный центр проблем диалога, 1996. – 760 с.
3. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка / А. И. Смирницкий . – М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1956. – 260 с.

ЗМІСТ

<i>Антюхова Н. І.</i>	
<i>Аналіз творчості та креативності в сучасних наукових теоріях та концепціях</i>	5
<i>Байло Ю. В.</i>	
<i>Конверсія як спосіб утворення термінів в англійській термінології військової справи</i>	13
<i>Бігунов Д. О.</i>	
<i>Interpersonal communication: defining filters</i>	16
<i>Бігунова С. А., Зубілевич М. І.</i>	
<i>Three main approaches to language teacher supervision</i>	18
<i>Богачик М. С.</i>	
<i>Комп'ютерна термінологія в сучасній англійській мові</i>	21
<i>Бойко Н. Г.</i>	
<i>Формування позитивної мотивації учнів на уроках іноземної мови за сучасних умов</i>	25
<i>Верьовкіна О. Є., Ярута Н. П.</i>	
<i>Фразеологічні одиниці на позначення інтелекту в англійській мові</i>	30
<i>Долга Т. О., Івашкевич Е. Е.</i>	
<i>The Problem of Types of Translation in Contemporary English</i>	34
<i>Івашкевич Е. З.</i>	
<i>Місце сенситивності та соціальної уяви в біфуркаційному просторі становлення соціального інтелекту педагога</i>	47
<i>Калініченко М. М.</i>	
<i>Американська популярна робітничка література першої половини XIX сторіччя: здобутки і перспективи</i>	54
<i>Ковалюк В. В.</i>	
<i>Про аспекти вирішення проблем викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах</i>	57
<i>Кочубей О. С.</i>	
<i>Перекладацька компетентність як головний фактор у навчанні перекладу студентів-філологів як майбутніх перекладачів</i>	60
<i>Латиніна О. Л.</i>	
<i>Типи класифікацій фразеологічних одиниць німецької мови з гастрономічним компонентом</i>	69
<i>Мазурок О. М.</i>	
<i>Особистісний компонент як основа формування полікультурної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов</i>	71
<i>Михальчук Н. О., Чала Ю. М.</i>	
<i>Особливості вживання французьких запозичень у фразеологічних сполученнях англійської мови</i>	76

<i>Моїсеєва О. С.</i>	
Професійна культура як важливий чинник становлення майбутнього педагога	86
<i>Мороз Л. В., Пашко І. О.</i>	
Жанрова сутність класичної новелістичної моделі у творах Б. Річа.....	92
<i>Набочук О. Ю.</i>	
Рецепція проблеми функцій та субструктур екологічної свідомості особистості.....	97
<i>Новотарська С. Ф.</i>	
Learning a Language in the 21st Century	103
<i>Олесюк Л. В.</i>	
Фразеологічні інновації у сучасній англійській мові.....	107
<i>Павловська Л. О.</i>	
Прагмасемантичні особливості вербальних формул побажань як мовленнєвих актів.....	114
<i>Поліщук О. С.</i>	
Мотивационный аспект концепта «ГЛУПОСТЬ» (на матеріалі англійського сленга).....	116
<i>Сербіна Т. Г.</i>	
Приемы языковой игры в художественном тексте.....	121
<i>Яцюрик А. О.</i>	
Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту: актуальність проблеми та психолінгвістичні шляхи її розв'язання.....	129

Наукове видання

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГЕРМАНСЬКОГО ТА РОМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

*Матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
17-18 квітня 2014 року, Рівне*

Головний редактор: Михальчук Н. О.
Заступник головного редактора: Бігунова С. А.
Технічний редактор: Бігунов Д. О.
Комп'ютерна верстка: Метельський А. М.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова 31 каб. 121

Рівненський державний гуманітарний університет.